

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Truyện Thơ

Tâm Minh NGÔ TẮNG GIAO

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Tôn Giả TU BỒ ĐỀ

TRUYỆN THƠ:
Tâm Minh NGÔ TÀNG GIAO

Tôn Giả TU BỒ ĐỀ

1- QUÝ TỬ RA ĐỜI

Tu Bồ Đề sinh ra đời
Một ngày đặc biệt đất trời lạ sao
Trong nhà cửa cải biết bao
Tự nhiên biến mất đường nào ai hay.
Các thầy tướng số đoán ngay:
“Đây là việc đáng mừng thay thật tình!
Khi mà quý tử vừa sinh
Bạc vàng, châu báu trở thành ra không
Điều này tốt đẹp vô cùng
Tương lai cậu bé thoát vòng lợi danh
Đặt tên cậu là ‘Không Sinh’
Hay là ‘Thiện Cát’ quả tình hợp thay!”
Thời gian chỉ mới ba ngày
Bỗng nhiên của cải hiện ngay lại rồi
Y nguyên như cũ mà thôi
Thật là điềm rất lạ đời xưa nay.

2- THÍCH LÀM TỪ THIỆN

Khi còn niên thiếu trước đây
Tu Bồ Đề sống đủ đầy, giàu sang
Tuy gia đình lắm bạc vàng
Chàng đâu nô lệ, chẳng màng giữ chi
Bạc tiền cha mẹ cho kia
Chàng luôn tìm dịp phân chia giúp đời,
Đôi khi cởi áo tặng người
Biếu ai nghèo khó, tả tơi, bần hàn.

MÙƠI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Mẹ cha thấy vậy phàn nàn
Chàng bèn kính cẩn phân trần trước sau:
“Thưa rằng không rõ vì đâu
Thân tâm con cảm thấy sao rõ ràng
Những gì trên khắp thế gian
Cùng con quan hệ vô vàn thiết thân
Như cùng thân thể, chung phần
Nào đâu có khác, thật gần gũi thay
Nên con đem của trong tay
Giúp người cũng giống giúp ngay chính mình!”
Sau khi chàng đã trần tình
Thời chàng tiếp tục giúp quanh xóm làng.
Mẹ cha thấy khó khuyên chàng
Cho nên quyết định tìm đường cầm chân
Không cho đi lại xa gần
Cắm ra khỏi cửa, giữ luôn trong nhà.
Vận may từ đó ai ngờ
Tu Bồ Đề có thời giờ rảnh rang
Đọc về triết học kỹ càng
Đọc về tôn giáo lời vàng khắc ghi
Để rồi kiến thức ai bì
Chàng thưa cha mẹ rất chi tự hào:

TU BỒ ĐỀ

“Vạn tượng dày đặc biết bao
Khắp trong vũ trụ hiện vào tâm con
Nhưng tâm khi xét ở trong
Dường như trống rỗng chẳng còn vật chi!”

3- QUAY VỀ NƯƠNG TỰA PHẬT

Nơi thôn xóm Tu Bồ Đề
Phật đi giáo hóa lần kia ghé vào
Dân làng vội vã theo nhau
Quy y với Phật trước sau rộn ràng,
Mặc dù tín ngưỡng nhà chàng
Bà La Môn giáo đã hằng bao lâu
Giờ đây cha mẹ cùng nhau
Xin quy y Phật. Thấy sao lạ lùng!
Lại xưng tụng Phật vô cùng:
“Từ bi, trí tuệ, thần thông tuyệt vời!”
Ngạc nhiên, muốn hiểu rõ thôi
Tu Bồ Đề lén tới nơi đạo tràng.
Đêm nay đèn đuốc sáng choang
Tới nghe thuyết pháp dân làng đồng sao
Phật ngồi trên pháp tòa cao
Chàng nhìn, lòng bỗng dâng trào niềm tin:

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

“Ngài sao tướng mạo uy nghiêm
Vô cùng viên mãn giữa miền hào quang!”
Chàng nghe Phật dạy tỏ tường:
“Chúng ta tất cả chung cùng bản thân
Đừng phân biệt “*ngã*” với “*nhân*”
“*Ta*” với “*người*” chẳng chia phân chút nào
Nhân duyên hòa hợp dài lâu
Ta và vạn pháp nương nhau muôn đời
Nên khi bố thí cho người
Cũng là lợi lộc cho nơi chính mình!”
Chàng nghe cảm động thật tình
Những lời Phật dạy anh minh sáng ngời.
Sau khi đức Phật trở lui
Quay về tịnh thất nghỉ ngơi, khuya rồi

TU BỒ ĐỀ

Tu Bồ Đề lén theo thôi
Muốn xin gặp Phật nhưng hơi ngại ngần
Thập thò qua lại vài lần
Phật bèn lên tiếng gọi luôn chàng vào.
Chàng quỳ ra mắt thỉnh cầu:
“Con xin được Thế Tôn thân nhận vào
Xuất gia theo học đạo màu
Trong hàng đệ tử dài lâu của Ngài!”
Chàng xưng danh tánh xong xuôi
Phật lên tiếng dạy: “Mọi người địa phương
Nói con thông tuệ nhất vùng
Lành thay con muốn theo đường xuất gia
Nhưng còn ý kiến mẹ cha
Hai người có thuận thông qua chuyện này?”
Chàng bèn kính cẩn thưa ngay:
“Phụ thân con chắc khi hay rõ rồi
Sẽ cùng hoan hỉ mà thôi
Hai người cũng đã theo Ngài quy y!”
Phật vui chấp nhận tức thì,
Tu Bồ Đề được yên bề xuất gia
Khoác lên mình áo cà sa
Trở thành đệ tử thật là uy nghi.

4- KHÁT THỰC NHÀ GIÀU KHÔNG TỚI NHÀ NGHÈO

Một bình bát với ba y
Tu Bồ Đề sáng ra đi theo đoàn
Cùng đi khát thực trong làng,
Chiều nghe Phật giảng đạo vàng uyên thâm
Rồi tham thiền rất chuyên cần,
Nhưng khi khát thực thầy luôn khác người
Chọn nhà giàu có mà thôi
Không ngừng chân trước nhà nơi nghèo nàn
Thầy thường bộc lộ tâm can:
“Người nghèo sinh sống vô vàn khó khăn

MƯỜI VỤ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Tự nuôi thân không đủ ăn
Không còn chi để phát tâm cúng dường
'Lòng dư, sức thiếu' đáng thương
Đừng nên bắt họ đả đưng chuyện này!"
Thầy Đại Ca Diếp khác thay
Chỉ nhà nghèo mới khiến thầy dừng chân
Chọn nhà nghèo túng xin ăn
Nói rằng: "Muốn họ được ban phước lành
Cúng dường tạo phước tâm thành
Kiếp sau thoát khổ, mặc tình sướng vui!"
Hai thầy khác biệt nhau rồi
Phật hay biết được Ngài thời sửa sai:
Dạy rằng: "Khất thực hàng ngày
Phải đi tuần tự nhà này, nhà kia
Giàu, nghèo không được phân chia
Chớ nên chọn lựa! Oai nghi giữ gìn!"

5- KHỐC TRONG PHÁP HỘI BÁT NHÃ

Tại nơi tu viện Kỳ Viên
Tu Bồ Đề đã nêu lên một lần
Điều thầy thắc mắc thiết thân:
"Thiện nam, tín nữ phát tâm bồ đề

TU BỒ ĐỀ

Làm sao an trú trọn bề?
Và khi vọng niệm u mê quấy rầy
Làm sao hàng phục được ngay?”
Pháp hội bát nhã hôm nay đông người
Phật nghe hỏi bèn trả lời:
“Trong khi bố thí ta thời chớ quên
Để an trú tâm cho bền
'*Bố thí vô tướng*' ta nên nhớ hoài
Không thấy ta, không thấy người
Và pháp bố thí xét thời cũng không!”
Nói xong Phật dạy thêm luôn:
“Độ sinh cũng vậy, cũng không khác gì
Muốn hàng phục vọng niệm kia
'*Độ sinh vô ngã*' thầy thì nên theo
Theo '*ba không*' vừa mới nêu
Ta và người được độ đều là không
Cũng không có pháp độ luôn,
Ba không phải nhớ nằm lòng chớ quên!”
Thầy Tu Bồ Đề hiểu liền
Nghe lời khai ngộ quả nhiên tuyệt vời
Hiểu sâu sắc đủ mọi lời
Trong lòng cảm kích, lệ thời khế tuôn,
Và rồi trong khắp tăng đoàn
Đứng đầu hiểu rõ "*tính KHÔNG*" là thầy.

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

6- “KHÔNG” LÀ GÌ?

Bà La Môn giáo vùng này
Có người trí thức một ngày nêu lên
Hỏi rằng: “Thầy nói khó tin!
Hãy nhìn vạn vật khắp trên cõi trần
Hiện đang tồn tại rõ ràng
Tại sao thầy lại cho rằng là ‘không’?”
Thầy Tu Bồ Đề giảng luôn:
“Ngôi nhà trước mặt hiện trong mắt người
Do bốn yếu tố mà thôi
‘Đất, nước, gió, lửa’ cùng vài nhân duyên
Hợp thành nhà, cấu tạo nên
Tách riêng từng thứ nhà liền tiêu vong
Cho nên ta gọi là ‘không’
Nhà không thật có như trong ý mình
Như ta nhận thức thường tình!
‘Có’, ‘không’ chẳng khác, hợp thành ‘một’ luôn
Nhớ rằng ‘sắc bất dị không’
‘Không bất dị sắc’ ghi lòng chớ quên!

TU BỒ ĐỀ

Những gì có 'sắc' hiện lên
Đều không có thật, chẳng bền vững lâu
Tấm thân ta cũng khác đâu
Chỉ là 'giả có', rã vào tương lai!"
Rồi thầy chỉ tới cây xoài
Dạy rằng: "Khi trái chín. Rồi rụng rơi
Hạt xoài được đất chôn vùi
Nảy mầm. Mọc lại. Với thời gian qua
Thành cây xoài mới. Nở hoa
Trở thành nguyên dạng như là trước tiên,
Một khi có đủ nhân duyên
Hột xoài, đất, nước lại thêm tay người
Thì ta có cả vườn xoài,
Nếu nhân duyên thiếu ta thời thấy ngay
Cây xoài không mọc tại đây
Đó là 'không' đấy! Điều này chớ quên!
Sinh thành tạo bởi nhân duyên,
Đến khi hoại diệt cũng nguyên nhân này!"

7- NGƯỜI NGHINH TIẾP PHẬT TRƯỚC NHẤT

Cung trời Đạo Lợi một ngày
Phật đang chuẩn bị từ đây trở về,
Tin vui, đệ tử vừa nghe
Tranh nhau rảo bước vội đi đón Ngài
Muốn là người trước nhất thôi,
Tu Bồ Đề cũng nghe lời báo trên
Đang ngồi vá áo động bên
Thầy bèn ngưng lại, đứng lên theo cùng
Muốn đi đón Phật chào mừng
Nhưng rồi nghĩ lại thầy dừng chân ngay
Trở vào trong động vá may
Trong khi ngồi xuống lòng thầy nghĩ suy:
"Đi nghinh đón Phật làm chi?
Chân thân của Phật để gì thấy ra

MƯỠI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Bằng sáu căn trước mắt ta
Nếu đi nghinh đón quả là lầm sai
Khác nào nghĩ pháp thân Ngài
Thật do tứ đại lâu nay hợp thành
Thế là ta đã vô minh
'Tính KHÔNG các pháp' chẳng rành biết chi!"
Thầy Tu Bồ Đề không đi
Thản nhiên vá áo lòng thì ung dung.
Phật về từ chốn thiên cung
Bao nhiêu đệ tử đón mừng tới đây
Liên Hoa Sắc trong số này
Quý thừa cùng Phật cơ may của mình
Rằng: "Con vui có duyên lành
Nhanh chân đón Phật cung nghinh hàng đầu."
Phật bèn dạy: "Không phải đâu
Tu Bồ Đề chính người đầu mà thôi
Tuy ngồi trong động xa xôi
'Tính KHÔNG' hiểu rõ tuyệt vời hơn ai
Rõ pháp thân của Như Lai
Cho nên mới thực là người đầu tiên!"

**8- MƯA HOA RỘP ĐẤT
CÙNG DƯỜNG**

Thầy Tu Bồ Đề thường xuyên
Ưa vui sống giữa thiên nhiên, núi rừng
Những ngày mưa gió bão bùng
Ngồi yên trong động, thầy không ra ngoài,
Những hôm nắng ráo đẹp trời
Kinh hành, thiền định ven đồi, dưới cây.
Ở trong động núi một ngày
Thầy ngồi nhập định, tâm đầy an nhiên
Chợt đầu oai đức bùng lên
Tỏa ra ánh sáng tới miền thiên cung
Khiến cho ngay giữa hư không
Chư thiên xuất hiện cùng tung hoa trời
Và cùng ca ngợi hết lời:
“Tu Bồ Đề ở cõi người mà thôi
Nhưng mà xứng được cõi Trời
Mưa hoa rộp đất tận nơi cúng dường
Chúng tôi kính ngưỡng vô cùng
Và xin đánh lễ tỏ lòng bửa nay!”
Thầy nghe bèn xuất định ngay
Ngước nhìn và hỏi: “Quý ngài là ai?”

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Dẫn đầu thiên chúng đáp lời:
“Tôi là Đế Thích, đồng thời quanh tôi
Đều là thiên chúng cõi Trời!”
Thầy bèn cảm tạ! Hoa rơi thơm lừng!
Việc này đặc biệt vô cùng
“Chư thiên ca ngợi, cúng dường muôn hoa”
Ngoại trừ có Đức Phật ra
Thầy người duy nhất! Quả là quý thay!

9- CHƯ THIÊN TRỜI NHẠC THẨM BỆNH

Thầy Tu Bồ Đề một ngày
Bị lâm bệnh nặng, hao gầy tẩm thân
Tâm thời mệt mỏi vô ngần
Nhưng thầy cố gắng quyết tâm ngời thiên
Giữ cho chánh niệm vững bền
Đồng thời quán tưởng: “Các duyên đời này
Có quan hệ bất ổn thay
Cộng thêm nghiệp báo trước đây chất chồng
Nên mình bệnh hoạn khổ cùng
Thuốc men chỉ trị bệnh trong tạm thời
Phải cần sám hối ngay thôi
Và tu thiền quán để rồi nhận chân
Các điều nhân quả xoay vần
Mới trừ đau khổ nơi tâm ý người,
Khổ đau tâm ý diệt rồi
Khổ đau thân thể tức thời tiêu tan!”
Thầy thiền định một thời gian
Để rồi cảm thấy nhẹ nhàng trong tâm
Ung dung tự tại tẩm thân
Bệnh tình khổ não biến dần hết luôn.
Ngay vào lúc đó trên không
Vua Trời Đế Thích hiện cùng chư thiên
Cùng thần âm nhạc uy nghiêm
Giáng lâm đàn hát, trở lên giữa trời

TU BỒ ĐỀ

Sau khi khúc hát ngưng rồi
Cả đoàn bá kiến thầy nơi đất liền.
Tạ ơn, thầy vội đứng lên
Thốt lời đáp lễ, tâm hồn thăng hoa:
“Tu Bồ Đề bệnh sinh ra
Khi mà các pháp bất ngờ chống nhau
Nhưng mà pháp Phật nhiệm màu
Nước cam lồ khiến bệnh mau hết rồi
Thêm thiền như gió xuân tươi
Khiến tôi bình phục, nay thời an nhiên!”
Chư thiên hoan hỉ vô biên
Cùng nhau đánh lễ rồi lên đường về.

*

Xưa tôn giả Tu Bồ Đề
Trí tuệ bát nhã muôn bề tinh thông
Nhận chân về đạo lý KHÔNG
Sâu xa, màu nhiệm nhất trong tăng đoàn
Mọi người xưng tụng vẻ vang
Thầy là bậc nhất am tường tính KHÔNG.

Tâm Minh Ngô Tằng Giao (6-2012)

Tham khảo:

“MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA PHẬT”

Nguyên tác Hán văn: Tinh Vân Pháp Sư
Dịch: Hạnh Cơ - Hiệu đính: Tịnh Kiên

Tranh vẽ:

“THẬP ĐẠI ĐỆ TỬ PHẬT THÍCH CA”

Lời: Thái Thuận - Tranh: Trường Quán